

Skikkelse, hvori det da vil komme til at foreligge; med andre Ord ved nu at stemme for dette Endringsforslag og for Lovforslagets Overgang til 3die Behandling kan jeg ikke anfse mig for bunden til definitivt at stemme for Loven. Det vil derfor bero paa den Skikkelse, Lovforslaget da vil faae, om jeg kan give det min Stemme eller ikke. Endnu skal jeg kun bemærke, at den høitærede Finansminister har udtalt, at det eneste Udtryk han egentlig kunde acceptere, var det, at det skulde være „til Lettelse for Omsætningsforholdene.“ Jeg ønsker da kun at udtale, at jeg dog selv om man vedtager et saa vidt Udtryk, vil anfse det for ønskeligt, om den paagældende Laanebestyrelse alligevel kunde komme til at virke gennem et eller andet Laaneinstitut og ikke skulde træde i direkte Forhold til Laantagerne. Jeg tror nemlig, at Resultatet deraf meget let vilde blive dette, at naar der kom en saadan særlig Laanekasse, som gav enkelte private Debitorer Laan, ville Laaneinstitutionerne og Sparekasserne med langt mindre Betænknelighed end nu afvise Laansøgere, som de ikke havde saa særdeles megen Lyft til at indlade sig med, og henvise dem til Laanebestyrelsen, og derved vilde det meget let blive Tilfældet, at Statskassens Midler blev anbragte netop i de mindst solide Panter, som overhovedet frembyde sig lige over for Sparekasserne. — Det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) rettede en Slags For-spørgsel til mig om, hvor meget det sidste Aars Høst var under en Middelhøst. Jeg tror ikke, at dette Spørgsmaal lader sig bestemt besvare efter de tarvelige statistiske Data, som foreligge for de foregaaende Aars Høst, men jeg skal dog bemærke, at jeg antager, at de Læl, som det ærede Medlem nævnte, neppe ville fjerne sig meget fra det Rette. Jeg tror imidlertid ikke, at man med de Data, der for Diebliffet foreligge, kan besvare Spørgsmaalet med fuldkommen Bestemthed. Vi have kun en eneste statistisk Opgjørelse over Høsten 1875 og 76, og det er vanskeligt at sige, hvad der egentlig skal kunne karakteriseres som en Middelhøst; men saa meget er sikkert, at man i Almindelighed er tilbøielig til at mene, at Høsten i 1875 ikke fjernede sig saa meget fra en Middelhøst, og at Høsten i 1876 gav et saa meget ringere Udbytte i Forhold til 1875 omtrent som det af det ærede Medlem angivne. Det ærede Medlem udtalte dernæst endvidere, at Statskassen i de sidste 4 Aar havde modtaget 30 Millioner Kr., tror jeg, han sagde, for Meget af Skatteyderne, og at han fra dette Synspunkt kunde være tilbøielig til at gaa videre med det Beløb som der her kan være Tale om at komme Skatteyderne til Hjælp med. Jeg tilstaar, at jeg ikke ganske forstaar hans Bemærkninger i saa Henseende. Det kan maafte siges, at det Beløb, som han nævnte, er det Beløb, hvormed de løbende Indtægter overstige de løbende Udgifter, men det vilde være en

Misforstaaelse at sige, at Beholdningen er bleven forøget med et saadant Beløb, der altsaa nu skulde ligge disponibelt. Dette Beløb er jo dels blevet anvendt til at formindste Statsgjælden med og tilbels ogsaa til at bygge Jernbaner for, og man maa dog virkelig sige, at dette er Diemed, der ikke ere Skatteyderne uvedkommende. Men i ethvert Tilfælde kan man ingenlunde sige, at dette Beløb nu skulde ligge disponibelt som opsparet i disse 4 Aar, saaledes som man kunde fristes til at tro efter det ærede Medlems Udtalelser (Modsigelse af Berg), skjøndt det maafte ikke var hans Mening at sige det. Svad det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) udtalte om en Plan til at komme Laanemarkedet til Hjælp ved Kreditbeviser, skal jeg ikke her indlade mig nærmere paa, ikke just, fordi jeg sølte mig saa særdeles flaaet af de Bemærkninger, han fremsatte om Statsøkonomerne i Almindelighed, men ganske simpelt, fordi jeg tilstaar, at jeg aldeles ikke ser mig i Stand til at forstaa den Plan, han fremsætter. Jeg maa ganske sikkert have gjort mig skyldig i en Misforstaaelse, eller jeg maa ikke have hørt hans Ord rigtig, thi saaledes som jeg opfattede dem, var det mig en fuldstændig Gaade, hvorledes man ad den Vej skulde kunne komme Laansøgerne til Hjælp. Jeg skal derfor ikke for Diebliffet fordybe mig nærmere i dette Spørgsmaal, der jo heller ikke nu ligger umiddelbart for.

Suel: For at simplificere Sagen skal jeg begynde med at erklære, at min Medforslagsstiller og jeg tage Forslaget under Nr. 6, der gaar ud paa en Forandring i den paatænkte Laanebestyrelse, tilbage.

Da Ingen optog det saaledes tilbagetagne Endringsforslag, var det bortfaldet.

Suel: Jeg erkjender ligesom det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg), at den høitærede fraverende Finansminister i Principet havde Ret, naar han mente, at Rigsdagens Medlemmer bør holdes udenfor en saadan Laanebestyrelses Kreds, idet derved Ansvar for Administrationen paa en vis Maade svækkes. Det erkjender jeg, som sagt, og paa den anden Side maa jeg forøvrigt indrømme, at de Grunde, som vistnok have bevæget de ærede Forslagsstillere til at ønske, at Medlemmer af Rigsdagen fik Sæde i denne Laanekommission, ingenlunde ere uden Betydning; thi det maa vistnok antages, at Ingen bedre end Rigsdagens Medlemmer kjender Befolkningens Lary omkring i Landet, og derved vilde være i Stand til bedst at give Oplysninger og tillige, jeg skal sige det, mulig vilde sørge for, at den fornødne Upartiiskhed vil gjøre sig gjældende ved Distribueringen af disse Midler. Det er vistnok de Grunde, der have bevæget Forslags-